

LIETUVOS RESPUBLIKOS SUSISIEKIMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 17, LT-01505 Vilnius, tel. (8 5) 261 2363,
faks. (8 5) 212 4335, el. p. sumin@sumin.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188620589

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2021-10- Nr.

DĖL PATIKSLINTO LIETUVOS RESPUBLIKOS GELEŽINKELIŲ TRANSPORTO KODEKSO 3, 4, 4¹, 7¹, 10¹, 12, 14, 17, 19, 20, 21, 23, 24¹, 25, 25², 26, 28, 29, 29¹, 29², 29³, 29⁵, 29⁶, 29⁷, 29⁸, 30¹, 30², 33 STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO, KODEKSO PAPILDYMO 25³, 29⁹ IR 29¹⁰ STRAIPSNIAIS IR 25¹ STRAIPSNIO PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS ĮSTATYMO PROJEKTO PATEIKIMO

Lietuvos Respublikos susisieikimo ministerija (toliau – Susisieikimo ministerija), įvertinusi 2021 m. rugsėjo 28 d. tarpinstituciniame pasitarime (8 klausimas) pateiktas Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos, Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Vyriausybė) kanclerio pavaduotojo A. Mačiulio, Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2021 m. rugsėjo 28 d. išvadoje Nr. NV-2326 „Dėl Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodekso 3, 4, 4¹, 7¹, 10¹, 12, 14, 17, 20, 21, 23, 24¹, 25, 25², 26, 28, 29, 29¹, 29², 29³, 29⁵, 29⁶, 29⁷, 29⁸, 30¹ ir 30² straipsnių pakeitimo, Kodekso papildymo 25³, 29⁹ ir 29¹⁰ straipsniais ir 25¹ straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto (TAP Nr. 21-632(2), 21-633(2); TAIS Nr. 20-9367(4); 20-9368(4)“ pateiktas pastabas ir pasiūlymus, teikia patikslintą Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodekso 3, 4, 4¹, 7¹, 10¹, 12, 14, 17, 19, 20, 21, 23, 24¹, 25, 25², 26, 28, 29, 29¹, 29², 29³, 29⁵, 29⁶, 29⁷, 29⁸, 30¹, 30², 33 straipsnių ir priedo pakeitimo, Kodekso papildymo 25³, 29⁹ ir 29¹⁰ straipsniais ir 25¹ straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektą (toliau – Įstatymo projektas).

Informuojame, kad Privačių vežėjų geležinkeliais asociacijos pastabos ir pasiūlymai, pateikti 2021 m. rugsėjo 30 d. raštu Nr. 09-01 „Dėl Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodekso 3, 4, 4¹, 7¹, 10¹, 12, 14, 17, 19, 20, 21, 23, 24¹, 25, 25², 26, 28, 29, 29¹, 29², 29³, 29⁵, 29⁶, 29⁷, 29⁸, 30¹ ir 30² straipsnių pakeitimo, Kodekso papildymo 25³, 29⁹ ir 29¹⁰ straipsniais ir 25¹ straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. 20-9368(4)“, įvertinti ir atsakymas Privačių vežėjų geležinkeliais asociacijai ir Vyriausybei dėl šių pastabų ir pasiūlymų pateiktas Susisieikimo ministerijos 2021 m. spalio 14 d. raštu Nr. 2-4305 „Dėl Privačių vežėjų geležinkeliais asociacijos kreipimosi dėl Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodekso 3, 4, 4¹, 7¹, 10¹, 12, 14, 17, 19, 20, 21, 23, 24¹, 25, 25², 26, 28, 29, 29¹, 29², 29³, 29⁵, 29⁶, 29⁷, 29⁸, 30¹ ir 30² straipsnių pakeitimo, Kodekso papildymo 25³, 29⁹ ir 29¹⁰ straipsniais ir 25¹ straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto išnagrinėjimo“.

Dėl tarpinstituciniame pasitarime pateiktos pastabos, susijusios su tranzito geležinkelių transportu paslaugų teikimo kontrolės vykdymu, pažymime, kad Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodekse (toliau – GTK) yra nustatyta priemonių viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumų (toliau – pajėgumai) naudojimo tranzito geležinkelių transportu paslaugoms teikti teisėtumui užtikrinti (iki pajėgumų skyrimo – viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo pareiga nustatyti kartu su paraiška skirti pajėgumus teiktinų dokumentų sąrašą ir teisė iš tų pareiškėjų, kurie paraiška skirti pajėgumus prašys tų maršrutų, kuriuose egzistuoja reali galimybė

vykdyti tranzitą, prašyti pateikti dokumentus, duomenis ar kitą pagrįstą informaciją, pagrindžiančią, kad naudojantis viešąja geležinkelių infrastruktūra pagal prašomus pajėgumus krovinyms bus pakraunamas Lietuvos Respublikos ar kitos Europos Sąjungos valstybės narės teritorijoje ir (ar) jis bus iškraunamas Lietuvos Respublikos ar kitos Europos Sąjungos valstybės narės teritorijoje; po pajėgumų skyrimo – fizinė krovinio iškrovos / pakrovos kontrolė, važtaraštyje nurodytų duomenų patikrinimas ir Lietuvos Respublikos muitinės (keleivių vežimo tranzito geležinkelių transportu kontrolės atveju – Valstybės sienos apsaugos tarnybos) bendradarbiavimo pasitelkimas).

Teikiamu Įstatymo projektu, įvertinus Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės rekomendacijas, pateiktas 2018 m. atlikus viešosios geležinkelių infrastruktūros valdymo valstybinį auditą:

1) siekiant užtikrinti sklandų ir skaidrų pajėgumų skyrimo procesą ir išspręsti praktikoje identifiikuotas pajėgumų skyrimo ir tarnybinio traukinių tvarkaraščio sudarymo procesų reglamentavimo neišbaigtumo problemas, siūloma:

- nustatyti įpareigojimą pareiškėjui identifikuoti jo interesais veikiančią geležinkelio įmonę (vežėją), taip pat šio įpareigojimo nevykdymo pasekmes;
- patikslinti naudojimosi viešąja geležinkelių infrastruktūra sutarties ir sutarties dėl pajėgumų skyrimo sudarymo tvarką;
- nustatyti paraiškos skirti pajėgumus atšaukimo galimybę;
- patikslinti paraiškų, kuriomis prašoma skirti tuos pačius pajėgumus, derinimo procedūrą, nustatyti konsultacijų su paraiškas skirti tuos pačius pajėgumus pateikusiais pareiškėjais vykdymo tvarką;
- nustatyti tarpines tarnybinio traukinių tvarkaraščio projekto rengimo procedūras;
- nustatyti pajėgumų naudojimo, kai remonto įmonės važiuoja į viešosios geležinkelių infrastruktūros objektų statybos, remonto ir (ar) techninės priežiūros darbų atlikimo vietą ir iš jos, tvarką;

2) siekiant sudaryti teises sąlygas efektyviau panaudoti pajėgumus, siūloma:

- panaikinti galimybę pareiškėjui atsisakyti jam skirtų pajėgumų;
- nustatyti skirtų pajėgumų ir tam tikrų traukinio techninių charakteristikų pakeitimo reglamentavimą;
- nustatyti įpareigojimą viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojui kaupti duomenis apie ankstesniais tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpiais skirtų pajėgumų panaudojimo rodiklius.

Be to, Įstatymo projektu, siekiant užtikrinti geležinkelių transporto veiklos efektyvumą, siūloma:

- sudaryti sąlygas padidinti geležinkelių transporto rinkos reguliuotojo finansavimą;
- sugriežtinti geležinkelio įmonių (vežėjų) ir remonto įmonių privalomojo civilinės atsakomybės draudimo sąlygas;
- patikslinti prieigos prie geležinkelių paslaugų įrenginių suteikimo sąlygas;
- išspręsti viešosios geležinkelių infrastruktūros turto valdymo reglamentavimo, taip pat kitus geležinkelių transporto veiklos teisinio reguliavimo trūkumus.

Įstatymo projektu, vykdant Ministro Pirmininko 2019 m. lapkričio 12 d. pavedimą Nr. S(KP)-27, suformuotą atsižvelgiant į Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos koordinavimo komisijos 2019 m. lapkričio 7 d. posėdyje priimtus sprendimus, siūloma patikslinti naudojimosi viešąja geležinkelių infrastruktūra sutarčių patikros dėl atitikties nacionalinio saugumo interesams inicijavimo tvarką – numatyti, kad patikra inicijuojama ne dėl visų viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo planuojamų su geležinkelio įmonėmis (vežėjais) sudaryti naudojimosi viešąja geležinkelių infrastruktūra sutarčių, o tik dėl tų, pagal kurias geležinkelio įmonei (vežėjui) suteikus prieigą prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytų konkrečių nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įrenginių ir turto, galėtų kilti rizika ar grėsmė nacionaliniam saugumui, taip pat patikslinti, kad patikrą viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas inicijuoja ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo prašymo sudaryti šią sutartį gavimo dienos, o ne paraiškos skirti pajėgumus gavimo dienos, Lietuvos Respublikos nacionaliniam

saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo 13 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytais atvejais ir tvarka.

Pritarus Įstatymo projektu siūlomiems pakeitimams dėl galimybės atšaukti paraišką skirti pajėgumus, kai pajėgumų poreikis į šią paraišką buvo įtrauktas skubotai, bus sudarytos sąlygos pajėgumus, kurie galimai būtų nepanaudoti, skirti kitiems suinteresuotiesiems pareiškėjams, kurie, gavę pirminį tarnybinio traukinių tvarkaraščio projektą pastaboms ir (ar) pasiūlymams ir matydami laisvus pajėgumus, t. y. pajėgumus, kurie tapo laisvi pareiškėjui atšaukus paraišką skirti pajėgumus, galėtų iš naujo apsvarstyti galimybes panaudoti pirminio tarnybinio traukinių tvarkaraščio projekte nenumatytus pajėgumus ir teikti pavėluotas paraiškas skirti pajėgumus.

Pritarus Įstatymo projektu siūlomiems pakeitimams dėl pajėgumų remonto įmonėms važiuoti į viešosios geležinkelių infrastruktūros objektų statybos, remonto ir (ar) techninės priežiūros darbų atlikimo vietą ar iš jos suteikimo panaudojant traukinio linijas ir (ar) laiko intervalus, kurie įtraukti į tarnybinį traukinių tvarkaraštį, bus palengvinta administracinė našta remonto įmonėms ir viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojui, kadangi tokiu atveju nebus taikomas GTK nustatytas pajėgumų skyrimo procesas.

Pritarus Įstatymo projektu siūlomiems pakeitimams dėl galimybės pakeisti skirtus pajėgumus būtų užtikrinta galimybė operatyviau reaguoti į pasikeitusius pareiškėjų verslo poreikius, taip pat užtikrinama galimybė viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojui atlikti iš anksto neplanuotus viešosios geležinkelių infrastruktūros objektų statybos, remonto ir (ar) techninės priežiūros darbus.

Pritarus Įstatymo projektu siūlomiems pakeitimams dėl laipsniško minimalių draudimo sumų padidinimo nuo 2022 m. gegužės 1 d. – 500 tūkst. eurų vienam draudžiamajam įvykiui ir 2 mln. eurų visiems draudžiamiesiems įvykiams per metus, o nuo 2027 m. sausio 1 d. – 1 mln. eurų vienam draudžiamajam įvykiui ir 5 mln. eurų visiems draudžiamiesiems įvykiams per metus, bus užtikrinamas geležinkelių transporto paslaugų naudotojų (keleivių), geležinkelių infrastruktūros valdytojų žalos, patirtos dėl geležinkelio įmonės (vežėjo) vykdomos veiklos, tinkamas atlyginimas, geležinkelio įmonės (vežėjo) veiklos stabilumas, geležinkelių transporto paslaugų patrauklumas, tačiau kartu gali padidėti draudimo įmokos kai kurioms geležinkelio įmonėms (vežėjams), atsižvelgiant į jų vykdomos veiklos pobūdį ir mastą, ir remonto įmonėms. Vis dėlto, įvertinus siekiamą rezultatą – užtikrinti tam tikrus visuomeninius interesus (tinkamą žalos, atsiradusios trečiajam asmeniui dėl geležinkelio įmonės (vežėjo) veiklos, atlyginimą ir geležinkelio įmonės (vežėjo) veiklos, įvykus draudžiamajam įvykiui, tęstinumą, geležinkelio įmonės (vežėjo), geležinkelių transporto paslaugų teikimo patikimumą), Įstatymo projektu siūlomi pakeitimai yra proporcingi siektinam tikslui.

Pritarus Įstatymo projektu keičiamo GTK 24¹ straipsnio 9 dalyje, GTK 29¹ straipsnio 1 ir 9 dalyse, GTK 29² straipsnio 3, 7 ir 8 dalyse, GTK 29⁵ straipsnio 3 dalyje, GTK 29⁶ straipsnio 5 ir 7 dalyse, 29⁹ straipsnio 5–7, 11 ir 12 dalyse, GTK 29¹⁰ straipsnio 2 dalyse siūlomiems nustatyti naujiems informaciniams įpareigojimams, galimai padidėtų administracinė našta ūkio subjektams (viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojui, geležinkelio įmonėms (vežėjams)). Įvertinus iš viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo gautą informaciją apie jo numatomas patirti veiklos sąnaudas vykdant minėtus Įstatymo projektu siūlomus nustatyti naujus informacinius įpareigojimus, pagal Administracinės naštos ūkio subjektams nustatymo metodiką¹ apskaičiuota, kad administracinė našta ūkio subjektams padidėtų apie 3 016,43 eurų (su Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija (toliau – Ekonomikos ir inovacijų ministerija) suderinta administracinės naštos ūkio subjektams apskaičiavimo ataskaita pridedama).

Detalesnė informacija apie Įstatymo projektą pateikta pridedamame aiškinamajame rašte ir Europos Sąjungos teisės aktų atitikties lentelėse.

Įstatymo projektas buvo derintas su Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Lietuvos Respublikos žemės ūkio

¹ Patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. sausio 11 d. nutarimu Nr. 4 „Dėl Administracinės naštos ūkio subjektams nustatymo metodikos patvirtinimo“

ministerija (toliau – Žemės ūkio ministerija), Ryšių reguliavimo tarnyba, Privačių vežėjų geležinkeliais asociacija, Lietuvos pramonininkų konfederacija, Lietuvos banku, Lietuvos draudikų asociacija, Konkurencijos taryba, Lietuvos transporto saugos administracija ir akcine bendrove „LTG Infra“.

Įstatymo projektas buvo paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje ir Susisiekimo ministerijos interneto svetainėje, visi suinteresuotieji asmenys turėjo galimybę pateikti pastabas ir pasiūlymus. Atskirų konsultacijų su visuomene dėl Įstatymo projekto nebuvo. Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Lietuvos bankas, Ekonomikos ir inovacijų ministerija informavo, kad pastabų dėl Įstatymo projekto neturi.

Įstatymo projektas nėra notifikuotinas Europos Komisijai pagal Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių² reikalavimus, kadangi Įstatymo projektas nepatenka į minėtų taisyklių reguliavimo sritį.

Įstatymo projektas atitinka Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programą³, tačiau konkrečios šios programos nuostatos Įstatymo projektu neįgyvendinamos.

Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos ir Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų.

Įstatymo projektu siūloma patikslinti sąvokų „geležinkelių paslaugų įrenginio operatorius“, „geležinkelių transporto objektas“, „tranzitas“, „suinteresuotieji asmenys“, „krovinių terminalas“, „viešoji geležinkelių infrastruktūra“ apibrėžtis, apibrėžti naujas sąvokas „geležinkelio stotis“, „geležinkelio stotelė“, „karinio krovinio vežimas“, „negabaritinio krovinio vežimas“, „krovinio iškrovimas“, „krovinio pakrovimas“. Atitinkamai šios sąvokos ir jas įvardijantys terminai vertinami Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Įstatymo projekto nuostatos neprieštarauja Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatoms. Įstatymo projektu tikslinamas Direktyvos 2012/34/ES, Direktyvos (ES) 2016/2370⁴ nuostatų perkėlimas į nacionalinę teisę, užtikrinamas tinkamas Reglamento (ES) 2017/2177⁵, taip pat Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimo byloje C-210/18 įgyvendinimas.

Įstatymo projektas įtakos kriminogeninei situacijai, korupcijai neturės.

Tiesiogiai valstybės ar savivaldybių biudžetų lėšų įgyvendinant Įstatymo projektu siūlomus pakeitimus nebus sutaupyta.

Įstatymo projektą parengė Susisiekimo ministerijos Vandens ir geležinkelių transporto politikos grupės (vadovas – Vidmantas Tamulis, tel. 239 3941, el. paštas vidmantas.tamulis@sumin.lt) vyresnioji patarėja Jurgita Norkienė (tel. 239 3964, el. paštas jurgita.norkiene@sumin.lt).

PRIDEDAMA:

1. Įstatymo projektas ir jo lyginamasis variantas, 65 lapai.

2. Aiškinamasis raštas dėl Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodekso 3, 4, 4¹, 7¹, 10¹, 12, 14, 17, 19, 20, 21, 23, 24¹, 25, 25², 26, 28, 29, 29¹, 29², 29³, 29⁵, 29⁶, 29⁷, 29⁸, 30¹, 30², 33 straipsnių ir priedo pakeitimo, Kodekso papildymo 25³, 29⁹ ir 29¹⁰ straipsniais ir 25¹ straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto, 31 lapas.

3. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodekso 3, 4, 4¹, 7¹, 10¹, 12, 14, 17, 19, 20, 21, 23, 24¹, 25, 25², 26, 28, 29,

² Patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“.

³ Pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“.

⁴ 2016 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/2370, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2012/34/ES, kiek tai susiję su keleivių vežimo geležinkeliais valstybės viduje paslaugų rinkos atvėrimu ir geležinkelių infrastruktūros valdymu.

⁵ 2017 m. lapkričio 22 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2017/2177 dėl galimybės naudotis geležinkelių paslaugų įrenginiais ir su geležinkeliais susijusiomis paslaugomis.

29¹, 29², 29³, 29⁵, 29⁶, 29⁷, 29⁸, 30¹, 30², 33 straipsnių ir priedo pakeitimo, Kodekso papildymo 25³, 29⁹ ir 29¹⁰ straipsniais ir 25¹ straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“ projektas, 1 lapas.

4. Direktyvos 2012/34/ES tam tikrų straipsnių ir nacionalinių teisės aktų projektų atitikties lentelė, 43 lapai.

5. Direktyvos (ES) 2016/2370 tam tikrų straipsnių ir nacionalinių teisės aktų projektų atitikties lentelė, 5 lapai.

6. Reglamento (ES) 2017/2177 tam tikrų straipsnių ir nacionalinių teisės aktų projektų atitikties lentelė, 1 lapas.

7. Administracinės naštos ūkio subjektams apskaičiavimo ataskaita, 8 lapai.

Susisiekimo ministras

Marius Skuodis